

DIEGO PALLÉS

Ereserkirik perfektuena

Duela bost urte, Zeelanda Berriko gobernuak prozesu publikoa abiarazi zuen bandera diseinu berri bat hautatzeko asmoz, egungoak baino adostasun handiagoa sortuko lukeen diseinua. Baten batek esan lezake ez dela argudio asko behar hango bandera aldatzearen beharrez inor konbentzitzeko, bai sinbologiaren aldetik baita estetika-renetik ere. Bi erreferendum eta gero, ordea, parte-hartzaile gehienek bandera zaharrari eustea erabaki zuen, alegia, goiko bazter batean Erresuma Batuko banderaren irudi txikia txertatuta daukan banderari.

Nire ustez, pare bat ondorio atera dezakegu esperientzia hartatik. Lehenik, jardun zaila da adostasuna lor dezaketan sinbolo berriak sortzea, batez ere aldaketa politiko sakonik gertatu ez bada. Bigarrenik, ikur zaharrek karga sinboliko handia hartzen dute denboraren poderioz, nahiz eta beren jatorrizko sinbologiak talka egin gaur egungo gizartearen balioekin.

Gernikako Arbola abestia sortu zuteanean, Lehenengo Gerra Karlista ondoren, euskal gizartearen asaldura politiko sakona pairatzen ari zen, eta, hortaz, beso zabalka bereganatu zuen foruen aldeko sinbolo musikal berria. Orain, 170 urte igaro eta gero, kantuaaren mezuak baliopositiboak mantentzen litzake, bai, baina

inola ere ez milaka pertsonari aho batez kantarazteko moduan. Horren ordez, baina, kantuari ikur zaharraren balioa erantsi zaio, artefaktu tradiziozko, *vin-tage* bilakatu da. Gaur egun, beharbada, Euskal Herriarentzako ereserki aproposagoak, landuagoak sor genitzake, baina doinu berri horiek ez lirateke inoiz izango XIX. mendeko abesti erromantiko bat, kanonak agindu bezala.

Nolako izango litzateke Euskal Herriko ereserkirik, banderarik, ikurrik perfektuena? Iragan mendeetan gutxiengo pribilegiadunak lan erraza zuen sinbolo berriak elkarrekin adosten. Herriak eman zion ospea Iparragirrenen abestiari, bai, baina horren aurretik intelektual erromantiko gutxi batzuei zor diegu Gernikan dagoen haritza Euskal Herri osoko foruen sinbolo bihurtzea.

XXI. mendean, ordea, sinboloen egokitasunari buruzko eztabaidetan gizar-teko askoz sektore handiagoak parte hartzen du. Denon gustuko sinbolo berriei buruzko adostasuna lortzea arrazaila izaten da normalean, eta oinorde-tzan jasotakoarekin lan egin behar izaten dugu: ereserkiak, banderak, nazioen izenak... baita herrialdeen mugak ere. Politika, hein handi batean, duela 150 urte inguru gutxiengo batek erabakitako materialekin egitera behartuta gaude, paradigma errotik aldatu ezean. ●

Ergelak

UXUE APAOLAZA

Trump kritikatzeko errazagoa zait, askoz, Bideni buruz ezer onik esatea baino. Baina txantxa iturria haren adina izatea, baita zalantza serioagoen iturburu ere, azpimarratzekoa iruditzen zait. Munduko gizon boteretsuena esaten zitzaionaren postura heldu den gizon zuri diruduna txikitzeak modua, zaharra dela esatea da. *Ez al zegoen gazteagorik?* Bera ere kontziente da eta Kamala Harris gazte itxurakoa hartu du ondoan.

Bidenek ez nau kezkatzen, ez, adin-keriaren biktimatzat; baina bai zaharra izatea hain baliogabetzailatzat hartzeak. Pentsiodunak, protestan hasi zirenean, estampa maitagarri izateari utzi eta hiz-

ketan hasi ziren, eta gu entzuten. Ez nahikoa, eta koronabirusak txantxen irribarrea itsustu digu, mespretxu ergel hori hilgarria izan daitekeela ikusita.

Eta ergela diot, honetan ez beste diskriminazio guztietan berehala antzematen dudalako onuraduna nor den... *Haurtzarora itzultzen dira, haurrak bezalakoak dira* tratua; zertarako dirua gastatu gehiago esplotatu ezingo ditugun izakiek bizirik iraun dezaten... ez digu horrek guztiak guri eragingo zahartzen garenean? Baita lehenago ere? Ez denoi. Horregatik egon daiteke pozik Biden kritika bere adina bada, ez da ergela, berak salbazio indibidualerako baliabide guztiak dauzka. ●